

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Výuka češtiny jako druhého jazyka pro děti a žáky-cizince

Výstupy aktivity projektu

APIVA

Na podporu výuky českého jazyka jako druhého jazyka u žáků-cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem (s OMJ) učitelům nabízíme:

- ❖ **Nástroj pro zjišťování jazykových kompetencí v češtině jako druhém jazyce u žáků-cizinců a s OMJ na ZŠ**
- ❖ **Metodické a výukové materiály pro mateřské a základní školy**

Nabízené produkty byly vytvořeny v projektu „*Společné vzdělávání a podpora škol krok za krokem. Implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání – metodická podpora*“ (dále jen APIV A) realizovaném v Národním pedagogickém institutu České republiky (NPI ČR) v období 2017–2022

NÁSTROJ PRO ZJIŠŤOVÁNÍ JAZYKOVÝCH KOMPETENCÍ V ČEŠTINĚ U ŽÁKŮ-CIZINCŮ A ŽÁKŮ S OMJ

1. Jazykový test z češtiny jako druhého jazyka pro žáky s OMJ na základních školách			
Charakteristika jazykového testu	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě testu získá učitel informace o slabých a silných stránkách žáka v češtině jako druhém jazyce a o aktuální úrovni jeho dílčích řečových dovedností. • Test umožňuje sledovat jazykové pokroky žáka a plánovat výukové strategie podle jeho potřeb. • Test není určen k hodnocení žáka ze znalosti českého jazyka jako vyučovacího předmětu v daném ročníku nebo obsahu jiného školního předmětu. • Nejedná se o jazykový rozřazovací test určený ke stanovení výše podpory pro nově příchozí žáky-cizince. Jeho použití předpokládá minimálně 3–6 měsíční pobyt žáků-cizinců v české škole. 		
Testovaná skupina	Žáci s odlišným mateřským jazykem a žáci – cizinci 3.–5. ročníku a 6.–9. ročníku českých ZŠ		
Úroveň podle SERRJ*	A1–B1 od 3. do 5. roč. A1–B2 od 6. do 9. roč.		
Konstrukce testu	Samostatný test pro 3.–5. roč. – ZŠ1 a pro 6.–9. roč. – ZŠ2 4 subtesty podle řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení) 3 varianty pro každý subtest Víceúrovňový – jednotlivé testy obsahují položky na jazykových úrovních A1–B1/B2		
Subtesty	<table border="1"> <tr> <td>Čtení Poslech</td> <td>Testy v elektronickém prostředí ČŠI InspIS SET https://set.csicr.cz</td> </tr> </table>	Čtení Poslech	Testy v elektronickém prostředí ČŠI InspIS SET https://set.csicr.cz
Čtení Poslech	Testy v elektronickém prostředí ČŠI InspIS SET https://set.csicr.cz		
Subtesty	<table border="1"> <tr> <td>Mluvení (rozhovor učitele se žákem) Psaní (papír – tužka)</td> <td>Zadání a kritéria hodnocení: PDF soubor Zadávací dokumentace k subtestům Mluvení a Psaní https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/</td> </tr> </table>	Mluvení (rozhovor učitele se žákem) Psaní (papír – tužka)	Zadání a kritéria hodnocení: PDF soubor Zadávací dokumentace k subtestům Mluvení a Psaní https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/
Mluvení (rozhovor učitele se žákem) Psaní (papír – tužka)	Zadání a kritéria hodnocení: PDF soubor Zadávací dokumentace k subtestům Mluvení a Psaní https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/		
Podpůrné nástroje pro PP k práci s testem	Manuál pro zadavatele a hodnotitele testu – ŽŠ1	https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/	
	Manuál pro zadavatele a hodnotitele testu – ŽŠ2	https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/	
	Tutoriál k testovým úlohám čtení a poslech v prostředí InspIS SET	Cvičné úlohy určené pro žáky i učitele https://set.csicr.cz	
	Video k tutoriálu pro čtení a poslech v elektronickém prostředí InspIS SET	Určeno pro zadavatele testu https://www.youtube.com/watch?v=CFKR-L92gbl&list=PLZAVTpdRWovUE35q5IKyh2t8A7MHZzSU1&index=21	
	Záznam z webináře pro zadavatele a hodnotitele testu	Kompletní program DVPP pro práci s jazykovým testem Záznam z webináře pro zadavatele a hodnotitele testu z češtiny pro žáky s OMJ - YouTube	

* Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. (2002) Olomouc: Univerzita Palackého.

2. Rozhovor s žákem s odlišným mateřským jazykem

Nástroj mapuje jazykové zázemí žáka a není vázán ani na délku pobytu ani na míru znalosti češtiny. Může být použit nejen jako součást komplexní jazykové diagnostiky, ale i samostatně, když je zapotřebí blíže poznat jazykové zázemí žáka a jeho aktuální potřeby v češtině (např. při příchodu nového žáka). Příprava na rozhovor nevyžaduje zaškolení, informace k provedení jsou součástí dokumentu.

3. Učitelovo hodnocení jazykové kompetence žáka-cizince v češtině

Nástroj posuzuje na základě pozorování žáka s OMJ ve výuce i v dalším kontaktu jeho aktuální úroveň osvojení češtiny a vybraných jazykových a mimojazykových faktorů, které proces osvojování ovlivňují. Může být použit kdykoliv v průběhu školní docházky v případě potřeby optimalizace procesu výuky češtiny daného žáka nebo poskytnutí podpůrných opatření, např. i pro potřeby ŠPZ. Hodnocení je zpracováno ve dvou variantách dle míry zkušenosti hodnotitele s posuzováním úrovně češtiny – volba varianty je na rozhodnutí hodnotitele. Příprava na rozhovor nevyžaduje zaškolení, informace k provedení jsou součástí dokumentu.

Dokumentace pro oba tyto nástroje je dostupná z <https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/>.

Úloha číslo 6 Ukončit test

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

Přečti si úkol z přírodopisu. Vyber k úkolu správnou tabulku.

V tabulce jsou dva sloupce a tři řádky. Do jednoho sloupce napiš listnaté stromy, do druhého sloupce jehličnaté stromy. Do každého sloupce napiš dva příklady těchto stromů. Vedle tabulky dej obrázek jednoho stromu z tabulky.

bříza	Listnaté stromy
dub	
smrk	Jehličnaté stromy
borovice	

Listnaté stromy	dub	bříza	
Jehličnaté stromy	smrk	borovice	

Listnaté stromy	Jehličnaté stromy
dub	smrk
bříza	borovice

Předchozí Čas této části: Zodpovězené úlohy části: 0 z 7
Čas testu: Zodpovězené úlohy testu: 1 z 11 **Další**

PODPORUJEME OSVOJOVÁNÍ ČEŠTINY JAKO DRUHÉHO JAZYKA

- Metodické a pracovní materiály pro mateřské školy
- Metodické a výukové materiály pro 1.–2. ročník základních škol
- Metodické a výukové materiály pro 3.–9. ročník základních škol

Vedle metodických doporučení pro rozvoj komunikačních dovedností v češtině u jednotlivých kategorií žáků-cizinců obsahují také pracovní listy s texty, úkoly a cvičeními, které si učitel může stáhnout a použít přímo ve výuce.

Úkol:

a) Co je to? Řekni alespoň 3 věty.

b) Vyber pro obrázek vhodný název

c) Odpověz: Kolik je ti let? Kdy máš narozeniny? Máš rád (ráda) narozeniny? Proč?

- **Jak pracovat s volně dostupnými pexesy**

Materiál je určený především pro ty, kteří pracují s dětmi v MŠ a se žáky ZŠ s OMJ, kteří se začínají učit česky, tj. jsou na úrovni A0 až A1. Na konkrétních příkladech ukazuje, jak správně vybírat a používat pexesa pro danou kategorii dětí a žáků.

- **Banka obrázků** pro zvýšení názornosti a motivace. Jedná se o soubor obrázků zpracovaných pro účely projektové aktivity a určených k využití ve výuce češtiny podle záměrů učitele.

Všechny materiály jsou dostupné z <https://cizinci.npi.cz/vystupy-z-projektu-apiv-a/>.

